Nᴇʀ 140

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 22 Listopada v. s. 1826 roku.

Wiadomości Kraiowe.

— *Wilno* —

Dzień 20 teraźnieyszego miesiąca, pierwsza rocznica wielkiey, i świętey pamiątki, Wstąpienia na Tron Wszech Rossyy, Nayjaśnieyszego Cesarza Jegomości, Nikołaja Igo, obchodzony był z uroczystością, odpowiadającą uczuciom wiernych poddanych, czczących w dniu tym wolę Dobroczynney Opatrzności, składaniem modłów dziękczynnych, u podnoży świętych Ołtarzów, Naywyższego Władcy świata, który w podziale losów narodom, nam dał Pana, oycowską pieczą zajętego we wszystkich Swych działaniach, ku dobru ludów, Berłu Swemu powierzonych, działaniach, stanowiących pasmo nieprzerwane darów szczęścia i pomyślności, zostawionych w pamiątkach dzieł Tego, Któremu Rossya, Europa i Świat cały winne zostały ustalenie dobrodzieystw w trwałości pokoju, i zabezpieczone nadzieje w Swoim Następcy, Którego, oby dni drogie przedłużył Bóg do lat naypoźnieyszych, oznaczaiąc panowanie Jego, błogosławieństwy, w wylewie na Dom Jego Nayjaśnieyszy, ludy Jego, i ziemie, tego wszystkiego, cokolwiek ziemskie szczęście stanowi, a utwierdził i uwiecznił zachowaniem Nayjaśnieyszego Domu Jego, do pokoleń nieskończonych.

W tych uczuciach, mieszkańcy tuteyszego miasta, w kościołach swych wyznań zgromadzeni, na uroczystém nabożeństwie, zanosili gorące modły do Naywyższego, i śpiewane było *Te Deum*. Wieczorem miasto całe oświecono. Radośne zabawy w noc się przedłużyły, a pierwsza maskarada, obecnością naypierwszych osób zaszczycona, przeznaczona została na dobro ludzkości, poświęceniem dochodu na ubogich, zostających w Domu Towarzystwa Dobroczynności.

St. Petersburg dnia 6 listopada.

(z Ruskiego Inwalida.)

Tuteyszy 3ciey gildy kupiec, *Szapow*, uczynił znakomitą ofiarę dla Towarzystwa Patryotycznego Dam, w różnych materyałach i robotą w czasie budowania domu Instytutu. Cesarz Jegomość, na przedstawienie Towarzystwa o tak dobrey gorliwości kupca *Szapowa*, naymiłościwiey raczył go udarować złotym medalem na wstędze orderu ś. *Anny*.

— Za otrzymaniem wiadomości o dopełnieniu Koronacyi Nayjaśnieyszych Cesarstwa Ichmość, Radca tayny, Senator, Rzeczywisty Kamerher, i Kawaler W. N. *Zinowjew*, pragnąc okazać uczucia wiernego poddanego w czynach dobroczynności, ofiarował Towarzystwu Patryotycznemu Dam 1,000 rubli assygnacyynych. Po doniesieniu Nayjaśnieyszey swey Opiekunce, Cesarzowey Jeymości Alexandrze Fedorownie, o tak dobrey jego gorliwości, Towarzystwo za obowiązek sobie poczytuje oświadczyć mu swą wdzięczność.

St. Petersburg d. 13 listopada.

(z Gazety Senackiey).

Przez Naywyższe Ukazy J. C. M. do Rządzącego Senatu wydane:

D. 29 październ., przy zupełném uwolnieniu ze służby, dla wieku podeszłego i stanu chorowitego zdrowia, z naymiłościwszych względów otrzymali pensye dożywotnie, za nienaganne w niey znaydowanie się, radcy honorowi: Nicetas *Lamkin*, młódszy jeometra w kantorze rozgraniczenia gubernii orenburskiey, który służył lat 55, i Jan *Miakotin*, naczelnik stoła w Izbie skarbowey włodzimierskiey w oddziale trunkowym, który służył lat 47, po 340 rubli na rok; oraz Jan *Mitrofanow*, rejestrator kollegialny, który służył lat 40, po 200 r. na rok.

Radca dworu, *Uszakow*, sprawujący obowiązki ober-sekretarza w 8m Departamencie Rządzącego Senatu, przeniesiony na tenże obowiązek do 7go Departamentu, a teraźnieysze jego obowiązki w 8m Departamencie poruczone są radcy honorowemu *Uchinowi*.

Mianowani Prezydentami Sądow Głównych: gubernii witebskiey: 1go Departamentu, porucznik gwardyi, Karol Hrabia *Borch*; 2go Departamentu, teraźnieyszy jego prezydent, Benedykt *Wereszczyński*: gubernii mohilewskiey: 1go Departamentu obywatel Felix *Mirzejewski*, 2go Departamentu terazniey szy jego prezydent Jan *Szpilewski*.

Prezydent Sądu Gubernialnego Jeniseyskiego, radca Dworu Alexy *Martos*, przy zupełném uwolnieniu ze służby dla zruynowanego zdrowia, na osnowie Ukazu 18 lutego 1762 r. mianowany radcą kollegialnym.

Przy zupełném uwolnieniu ze służby, za nienaganne jey sprawowanie, otrzymali pensye dożywotnie: radca stanu *Gulajew*, starszy radca sądu gubernialnego tomskiego za lat 58, po 950 rubli, i *Seliwerski* radca honorowy, za 42 lata, po 340 rubli; a radca kollegialny, *Kryłow*, za 46 lat, po 856 rubli na rok.

Na zaświadczenie Jego Cesarskiey Wysokości Cesarzewicza, o gorliwości odznaczającey się w służbie i czynności, zostający w kancellaryi Rzeczywistego Radcy Taynego *Nowosilcowa*, radca honorowy Piotr *Romanowski-Romańko*, podniesiony do rangi 8mey klassy ze starszeństwem od czasu wysłużenia w randze teraźnieyszey lat prawem zakreślonych.

D. 5 listopada. Kostromski wice-gubernator, *Puzanow*, na własną prośbę uwolniony ze służby, a na jego mieysce przeniesiony twerski wice-gubernator *Kronek*, twerskim zaś wice-gubernatorem naznaczony naczelnik oddziału Departamentu Podskarbstwa Państwa, 5tey klassy *Izmayłow*.

Radca stanu, *Politkowski*, mianowany wicedyrektorem departamentu Podskarbstwa Państwa, w którym był naczelnikiem oddziałowym.

Radca dworu, *Szrejder*, który był sprawnikiem duszetskim, mianowany radcą kollegialnym, na osnowie ukazu 19 grudnia 1803 roku.

Expedytorowie kancellaryi własney J. C. M. radcy honorowi: Piotr fon *Fok*, Bazyli *Grigorowicz*, Piotr Baron *Dolst* i Jan *Tupicyn*, w nagrodę służby, odznaczającey się gorliwością, na osnowie ukazu 6 sierpnia 1809 r., nayłaskawiey mianowani assesorami kollegialnymi, ze starszeństwem od dnia wysłużenia lat ustanowionych w rangach dawnieyszych.

Radca honorowy, *Hildebrandt*, jeometra po-

wiatowy syzrański, przy zupełném, na własną prośbę, dla podeszłego wieku i słabego zdrowia, od służby uwolnieniu, za nienaganne jey przez lat 44 sprawowanie, udarowany z naymiłościwszych względow pensyą dożywotnią po 300 rubli na rok.

D. 6 listopada. W nagrodę szczególnieyszey odznaczającey się ku służbie gorliwości, okazaney w czasie układow w *Akermanie* z pełnomocnikami Porty Ottomańskiey, wiedzy Ministeryum stosunków zewnętrznych, przez radcę stanu Antoniego *Fontona*, radcę kollegialnego *Frodinga* i radców honorowych *Waszenko* i *Gurjewa*, nayłaskawiey podniesieni są oni do rang następnych.

Radca dworu, *Szafirow*, naczelnik kwarantany skulańskiey, w nagrodę odznaczającey się służby, mianowany radcą kollegialnym.

D. 7 listopada, radca kollegialny, *Leksa*, naznaczony rządcą kancellaryi Jenerał Gubernatora Noworosyyskiego i Pełnomocnego naczelnika obwodu Bessarabskiego.

D. 8 listopada. Rzeczywisty radca stanu, *Kaznaczejew*, przeznaczony do szczególnych poleceń przy Jenerał Gubernatorze Noworossyyskim, dotąd rządca jego kancellaryi.

Radca stanu, Baron *de Puget*, w nagrodę trudów, podjętych przezeń w czasie edukacyi Cesarza Jegomości i Jego Cesarskiey Wysokości Wielkiego Xiążęcia Jegomości Michała Pawłowicza, nayłaskawiey mianowany Rzeczywistym Radcą Stanu.

— Ukazy okolne Rządzącego Senatu, ogłoszone w gazecie senackiey z dnia 13 listopada:

1) D. 31 sierpnia 1826 r. z 1go Departamentu, względem opublikowania członków Izby Kryminalney Permskiey i Sekretarza, za przeciwne prawu osądzenie sprawy o włościaninie gubernii permskiey Macieju *Pieczenkinie*.

2) D. 9 listopada 1826, z 1go Departamentu, o wypełnieniu w sprawach tamożennych VII punktu Naymiłościwszego Manifestu, z dnia 22 sierpnia, i o innych rzeczach.

3) D. 11 listopada 1826 r. z 1go Departamentu, o wypełnieniu w zupełności i bez zwłoki żądań Nay wyżey ustanowionego Komitetu, dla odkrycia postępkow, przeciwnych prawom, względem przygotowania drzewa na budowę okrętow.

Francya.

Paryż d. 6 listopada.

(Journal de St. Petersbourg).

Dzień ś. Karola, jako pamiątka imienin J. K. M. przeznaczony został na otworzenie birży i trybunału handlowego. O południu zgromadziło się 3 do 4 tysięcy osób zaproszonych. Wielka sala była przygotowana do obchodu inauguracyi. Popiersie Królewskie wznosiło się na podnożu śród tey sali: nim się rozpoczęły ceremonije, zachwycano się nad dowcipną tey budowy kopułą, całkiem z żelaza i miedzi, którey okna składają się z szyb, tak wielkich i grubych, iż wytrzymać będą mogły pociski gradu lub kamieni ważących dwa funty. Malowidła freskowe PP. *Meynier* i *Abel Pujol*, zdobiące tę kopułę, ściągały także powszechne zadziwienie, przez nieporównane naśladowanie płaskorzeźby i wytworny gust, zalecający tę kompozycyą. O pół do wtórey z południa prefektowie departamentu Sekwany i policyi, tudzież urzędnicy zostali wprowadzeni. Hrabia *Chabrol*, prefekt departamentu miał mowę stosowną do tey uroczystości, a potém rozdał cztery medale, na ten obchód wybite.

— Pomnik wzniesiony dla *Malesherbes* w wielkiey sali pałacu sprawiedliwości, odkryty został d. 3 b. m. Napis wyryty na jego podnożu, a ułożony przez zeszłego Króla Ludwika XVIII, który raczył bydź pierwszym na liście składkowey, jest w brzmieniu następującém:

Strenue semper fidelis
Regi suo
In solio veritatem
Praesidium in carcere
Attulit.

— W dniu Wszystkich śś. wybuchnęło powstanie w kollegium Wersalskiém; siła nawet zbroyna, wdać się w to zmuszona, doświadczyła oporu. Wszystkich uczniów porozsyłano do familiy, wyjąwszy tych, których rodzice zbyt odlegle mieszkają.

— D. 28 października, w chwili, gdy gabara *Wezuwijusz*, pod dowództwem kapitana *Cambray*, płynąca z Kadyxu, z żołnierzami dymissyonowanymi, wchodziła do *Rochefort*, pociągniona przez jeden ze statkow parowych, do portu należących, stała się niejako przyczyną rozerwania kotłów tego statku. Dziesięć osób, na nim się znaydujących, mniey więcey ucierpiało, a dwie tylko życie straciły. Smutny ten wypadek przypisują powszechnie zepsuciu się kotła, który, jak mówią, dozwalał uchodzić płynowi tak dalece, gdy go zupełnie zabrakło, w chwili większego natężenia ognia, całkowite parowanie nastąpiło i zrządziło pomieniony skutek.

— Donoszą z *Dieppe* pod d. 30 października, iż statek rybacki ś. *Jan*, należący do P. *Lecanu*, kupca, ze 27 osobami, składającemi jego osadę, zatonął na progach Tamizy. Statek ten był wypłynął na połów śledzi na brzegi Yarmutskie i powracał z zupełnym ładunkiem. Rachują do 8000 fran. szkody w sieciach które były źródłem dochodów wielu rodzin; przeszło 50 sierot pozbawionych jest środków utrzymania się.

— Dziennik *Gwiazda* pod d. 6 ogłosił list Hr. *Harcourt* który powrócił z Grecyi. List ten pisany do prezydenta komitetu greckiego w Paryżu, z lazaretu Tulońskiego d. 23 października, jest w brzmieniu następującém.

„Używszy czasu mojego pobytu w Grecyi, jak można było naykorzystniey, opuściłem Archipelag d. 30 września; taki zaś przy moim odjeździe był stan rzeczy:

„Flotta grecka, pod dowództwem *Miaulisa i Sachturysa*, miała d. 11 i 12 września pod Mityleną utarczkę żwawszą od wszystkich, jakie zaszły od początku woyny. Admirał *Rigny* z wielą statkami francuzkiemi, był tego świadkiem. Z obustron zgromadzono prawie wszystkie siły. Grecy śmiało uderzali: galijoty kilkudziałowe nacierały o wystrzał z pistoletu, na okręty obsypujące je kartaczami. Wszyscy, tak przyjaciele, jako i przeciwnicy, oddawali sprawiedliwość swietney ich odwadze. Chociaż przez dwa dni walczono, skutki atoli były nieznaczące; Turcy, chwycili się ucieczki; Grecy puścili kilka statków palnych, które mało co zawiodły; wszczęły już były nawet ogień na fregacie, gdzie się znaydował admirał nieprzyjacielski, lecz go ugaszono. Strata w ludziach poniesiona nie jest znaczną.

„Flotta egiptska, płynąca z Alexandryi, znaydowała się około *Rodus* d. 25 września; czekała jeszcze na jednę część swych statków, i mówiono, że się miała połączyć z Ibrahimem, a potém udać się do *Hydry*.

„Statek parowy, dowodzony przez *Hastingsa*, przybył do *Napoli* d. 15 września; przywiózł 8 armat 66 funtowych i kule wydrążone, mające bydź wielce przydatnemi.

„W chwili mojego odjazdu, czyniono przygotowania do rychłey powtórnie wyprawy przeciwko Atenom. *Fabvier i Karaiskaki* mieli zgodnie działać, jeden uderzając przez *Pireum*, a drugi udając się do *Teb*, które są punktem związkowym baszy z resztą woysk jego. Miano także uczynić wycieczkę ku *Laryssie* i na zatokę *Vole*, celem napastowania Turków z tyłu i zmuszenia ich do opuszczenia Attyki. Okazywano wiele zapału do tey utarczki, na którey pomyślnym skutku nie mało zakładają Rumelioci, cały bowiem prawie ich kray zajęty jest teraz przez Turków, Rumelioci zaś żywo pragną, oderwać choć część jednę, aby mieć prawo należenia do zgromadzenia powszechnego. Zgromadzenie to, mające odnowić członków rządu, a może nawet kształt jego zmienić, nastąpi wkrótce w *Porro*. Wiozę z sobą synowca Kanarysa, który zostawał od trzech miesięcy na fregacie P. *Rigny*. Ma on lat 12,

a jest bardzo dobrze ułożony i nader dowcipny, i t. d. "

Dnia 10.

(*z teyże gazety.*)

Birża Paryzka d. *9.* Pięć od sta 99 fr. 90. Trzy od sta, 71 fr. 70. Akcye bankowe, 2080 fr. Pożyczka Królewska hiszpańska, 49⅞.

Piszą z *Bajonny* pod d. 3 b. m:

„Otrzymaliśmy w tey chwili drogą nadzwyczayną doniesienia z Portugalii, mogące się uważać za urzędowe. Skoro się Portugalski Minister woyny udał do *Algarbii* z przyczyny ostatniego powstania, zbuntowani natychmiast się rozproszyli, wielu z nich powróciło do obowiązków. Liczą do 900 ludzi, którzy się schronili do Hiszpanii; tam atoli są rozbrojeni i od swych dowódców odłączeni. Mieszkańcy nie chcieli należeć do powstania: przyjęli oni z nayweiększą radością woyska towarzyszące ministrowi. Naywiększa spokoyność panuje teraz wszędzie, i żadnych nie przewidują zamieszek. Dowiedzieliśmy się, iż infant *Don Miguel* zaprzysiągł konstytucyą.

— Podniesienie się na powietrze P. *Margat* w dniu imienin Królewskich, wybornie się udało, pomimo nienaydogodnieyszey pory. Balon był ozdobiony bardzo piękną Koroną Królewską 22 stopy w obwodzie mającą, którą otaczały chorągwie. Powietrzny żeglarz w 5 minutach przebył mgłę, która tak była grubą, iż zaledwie mógł widzieć chorągwie, łódkę jego otaczające. Wyniosłszy się na 1200 sążni, uyrzał chmury, znaydujące się w ówczas, zbyt odlegle pod nim, tworzące niejako rozległą równinę biało-alabastrową, okrytą wzgórkami śnieżnemi. Czas był pogodny a słońce przygrzewało jak śród lata. Termometr wskazujący 5° nad zero w czasie jego podnoszenia się, podniósł się do 12; gdy przeciwnie podczas jego wzniesienia d. 13 sierpnia zeszłego w *Rouen*, w równey wysokości, termometr spadł na 5°, a po 500 sążniach wyżey, jeszcze na 7° co stanowi różnicę 12° względem dolnego stanowiska. Powrót jego był bardzo szczęśliwy po 54 minutach, w *Glatigny* pod Wersalem, o pięć mil od Paryża.

— P. *Gillé*, syn i sukcessor gissera i drukarza patentowanego od Ludwika XV, umarł teraz w Paryżu. Jemu to sztuka drukarska winna wynalazek winiet odlewanych i rycin na drzewie; otrzymał on był dwa medale, na wystawach w r. X i 1819.

— Przyjęto na teatrze francuzkim komedyą, pod tytułem: *Raciae.*

Na mocy zawartych już umów, słychać za rzecz pewną, iż *Karol Kemble*, *Young*, *Macready Kean*, *Fawcet*, *Fawen*, *Jones*, *Dawton i Mathews*, przybędą dla zabawiania swojemi talentami, miłośników litteratury drammatyczney angielskiey.

Paryż d. 11 listopada.

(z Gazety Warszawskiey.)

Dziennik *Gwiazda* zaprzecza urzędownie pogłosce, jakoby kilku konsulów francuzkich udało się do krajów południowo-amerykańskich. Posłano tylko ajentów handlowych do Mexyku i Kolumbii, bez żadnego znaczenia polityeznego.

Onegday rozpoczęła się w tuteyszym sądzie policyynym sprawa *Ouvrarda.* Dzienniki tuteysze umieściły dotąd początek stanu sprawy przez prokuratora królewskiego, i z niego pokazuje się, o czém już dawniey wiedziano, iż *Ouvrard* starał się wielokrotnie przekupić oficerów i innych urzędników woyskowych, ofiarując za jedną czynność do 25,000 franków.

Biblioteka izby deputowanych otrzymała starożytny rękopism mexykański, który bez wątpienia jest naywiększym ze wszystkich znanych w Europie. Ma 45 stop długości, a 15 wysokości, i składa się jak wachlarz. Pismo jest pewnym rodzajem malowania, z objaśnieniem w języku hiszpańskim. Widać dowcip w malowaniu, i tak: przybycie europeyczyków z bronią ognistą, wyobraża łabędź pływający i wyziewający płomienie. Przemowę Kacyka do swoich podwładnych wystawia głowa, otoczona wieńcem z języków, a przy figurze wyobrażający słuchających, znayduje się jeden tylko język i to tuż przy nodze.

— *Talma* i *Molier* zostali ochrzczeni jednego dnia i miesiąca, to jest 15 stycznia, pierwszy roku 1763, a drugi 1622.

— *Dnia 13.* —

Słychać, iż Xiążę *Burbon* przeznaczył Xięcia *de Nemours*, drugiego syna Xięcia *Orleanu*, swoim spadkobiercą, z warunkiem, aby przyjął tytuł Xiążęcia *Condé.*

Wyrok w sprawie *Ouvrarda* odłożono do d. 18 b. m.

Lord *Cochrane*, który bawi w okolicach *Marsylii*, odebrał wiadomość z *Londynu*, iż statki parowe, wybudowane na *Tamizie*, popłyną w pierwszych dniach bieżącego miesiąca. Że zaś po porównaniu dnia z nocą, często panuje cisza i pogoda na morzu śródziemnem, wspomnione więc statki, minąwszy ciaśninę Gibraltarską, mogą w krótkim czasie przybyć do *Napoli di Romania.* Myśli więc Lord *Cochrane* popłynąć d. 3 b. m. na swoim okręcie, nie czekając małżonki swojey, która się znayduje w *Pizie.* Przyjaciele greccy opatrują go teraz w żywność i węgle ziemne.

Zapewniają, iż pewny jenerał porucznik francuzki, znany z liberalnego sposobu myślenia, ma bydź sekundantem jenerała *Livron* w poiedynku, na który go wyzwał pewny młody przyjaciel greków.

W *Paryżu* liczą 10,058 powozów zajętych w mieście, 733 zajętych za obrębem miasta, i 500 krążących w okolicy. Do tey liczby należy 6,000 kabryoletów, będących własnością prywatnych osób, 900 fiakrów, 20 karet, stojących na mieyscach publicznych, 733 numerowanych kabryoletow na rogach ulic, 600 podobnież numerowanych remiz, 500 jednokonnych wózków do wożenia wody, 1,300 podobnych wózków ciągnionych przez ludzi, 178 wielkich królewskich dyliżansów, 396 zwyczaynych dyliżansów, 249 małych dyliżansów odchodzących do miast naybliższych, i 500 kabryoletów odchodzących w okolice miasta.

ANGLIA.

Londyn dnia 4 listopada.

(Journal de St. Petersbourg.)

Król Jmć d. 29 października, długą miał konferencyą z sekretarzem stanu, *Peel*, a d. 2 b. m. J. K. M. przyymował Posłów Rossyyskiego i Francuzkiego, jakoteż i Ministra Portugalskiego.

— Spodziewają się, iż zagajenie królewskie, przy otwarciu posiedzenia, będzie zaspakajające, względem stosunków J. K. M. z Mocarstwami zagranicznemi.

— Admiralicya ogłosiła, iż flota angielska na morzu śródziemném, poymała siedmiu korsarzy greckich na Archipelagu.

— Dwa okręty rossyyskie, mające wypłynąć na robienie odkryć, około brzegów rossyyskich, na oceanie wielkim, i w południowey części tego obszernego morza, rozwiną żagle w *Portsmouth*, w przyszłym tygodniu.

— Donoszą z Paryża, iż wiadomość o zaprzysiężeniu konstytucyi portugalskiey przez *Don Miguela*, posłaną została gońcem z tego miasta do Lizbony

— *Dnia 11* —

(*z teyże gazety.*)

Papiery publiczne. Konsolidy stanęły wczora na 82½. Bony buenos-ayreskie 63½. Grekie 14½. Mexykańskie 66½. Kolumbiyskie 39½. Pięć od sta francuzkie 99 fr. 50, a trzy od sta 70 fr. 25.

— Stan zdrowia J. K. W. Xięcia *Yorku*, jest bardzo pocieszający.

— Dzienniki angielskie napełnione są artykułami, tyczącemi się interessów posiadaczów bonów greckich, z przyczyny ostatniego zgromadzenia. Nadewszystko P. *Browning* broni się listami, mowami i innemi pismami, od zarzutów czynionych mu, jako sekretarzowi komitetu greckiego. Wszakże *Kuryer* mało daje temu wiary i napastuje bez

)3(

oszczędzenia. Dziennik zarzuca mu pomiędzy innemi, iż przyjął w kommis 11,000 f.st., które Panu *Browning* może się zdają bydź nie znaczącą summą; w czém publiczność różni się od niego w zdaniu. P. *Browning* twierdzi, iż mnóstwo biletów drukowanych z podpisem P. *Luriotti*, nie może bydź mu przyznawane, i przyrzeka ogłosić swoję korrespondencyą z tym deputowanym. Wstrzymamy się do owego czasu, słowa są *Kuryera*, od wydania ostatecznego wyroku, aczkolwiek domysły nasze są takie, iż dozwalają wątpić, aby P. *Browning* mógł się usprawiedliwić.

— Dziennik brezyliyski, *Censor-Maranhense*, pod d. 4 lipca, ogłoszony w *Maragnan*, donosi o powstaniu w *Cameta*, mieście Paraskiém, w nocy d. 22 kwietnia. Mieszkańcy obudzeni zostali krzykiem oblęgających, szczękiem broni i uderzeniami toporów, wyłamujących drzwi ich domów. Krzyczano ciągle: „Smierć złoczyńcom, którzy przyszli nas pozbawić naszych własności! *Niech żyje Cesarz!*" 31 mieszkańców brezyliyskich, rodem z Europy zamordowano; kilku także krajowców padło ofiarą powstańców, którzy nie szczędzili ani wieku, ani stanu. Dziennik pod d. 5 zawiera rozkaz gubernatora paraskiego do majora, aby ścigał winowayców. Inny znowu numer, donosi o porażce majora *Ladislao*, ze stratą 4 dział, 80 karabinów, i przeszło 50 ludzi zabitych, ranionych i uwięzionych. Liczba powstańców dochodziła 4 do 500, pod dowództwem niejakiego *Barboza*.

— *Dnia 11 listopada.* —

(z Gazety Warszawskiey.)

Ławnik *Waithman*, członek Parlamentu, postanowił mówić w Izbie niższey o uczęstnictwie wielu nowo obranych członków Parlamentu do towarzystw celnieyszych, które się od lat 3 zawiązały. Liczbę tych członków podają do 187.

Rozeszła się tu wczora pogłoska, iż traktat przyjaźni i handlu między Anglią i Rzecząpospolitą Mexykańską wkrótce będzie zawarty, i że Hrabia *Oxford*, członek Izby wyższey, otrzyma urząd Posła naszego w *Mexyku*. Cena obligów tey Rzeczypospolitey podniosła się potém do 66 za sto.

Gazety tuteysze umieszczają układ zawarty d. 29 sierpnia r. z. między Brezylią i Portugalią, celem ułatwienia wzajemnych pretensyy. Brezylia obowiązuje się zapłacić Portugalii 2 miliony funtów szterl. (80 milionów zł. Pol.), częścią przyjęciem do zaspokojenia ostatniey pożyczki, którą Portugalia zaciągnęła u Anglii, częścią wypłaceniem reszty w przeciągu roku, rachując od zatwierdzenia układu.

Jedna z Gazet tuteyszych pisze, iż Europa płaci roczny haracz Dejowi Algierskiemu w ilości 9 milionów 972,500 franków, to jest: Dania 1,100,000, Hiszpania 1,200,000, Francya 1,175,000, Hollandya 625,000, Portugalia 3,470,000, Anglia 900,000 franków, tudzież za zdobycze zabrane przez korsarzy algierskich 600,000 franków, i za wykupno jeńców 902,500 franków.

W Gazecie *Hamshire-Telegraph* umieszczony jest list Kapitana fregaty *Tweed*, który wyraża, iż Murzyni w mniey uczęszczanych okolicach wyspy *Hayti* nie zaniechali bałwochwalstwa. Xiądz *Biston*, bawiący teraz na wyspie *S. Tomasza*, widział przed 18 miesiącami Murzynów w *Port de Paix*, gdy jednemu z bożków swoich chcieli poświęcić człowieka na ofiarę.

Donoszą z *Berampore*, iż tam ustało bałwochwalstwo, i mieszkańcy przyjęli wiarę Chrześciańską. Dawnieyszy bożek, zwany *Schibb*, którego od wieków czczono, waży kilkaset funtów, i będzie sprowadzony do *Londynu*.

W świątyni w *Rangun* znaleziono ukryty pokóy, gdzie zamiat spodziewanych skarbów były tylko 3 małe bożyszcza Birmańskie. Przy świątyni w mieszkaniu kapłana znaleziono 3 stoliki z kości słoniowey, na których widać dawne napisy złotemi głoskami. Osobliwości te są teraz w muzeum towarzystwa starożytności w *Perth*.

— *Dnia 12.* —

W kraju naszym podpisują różne petycye do Parlamentu. Jedna z tuteyszych Gazet donosi o osobliwszey petycyi panien w Hrabstwie *Nottingham*, które proszą o nałożenie opłaty pogłównego na mężczyzn nieżonatych, a mających przeszło 25 lat; twierdzą one, iż celem ich jest skłonić tych egoistów do spełniania mądrych zamiarów Opatrzności.

AUSTRYA.

Wiedeń dnia 15 listopada.

Dzisieyszy *Dostrzegacz Austryacki* donosi, że w *Stambule* zaszły rozruchy, osobliwie w dniach 18 i 19 października; lecz zostały zupełnie przytłumione. (*Gaz. Warsz.*)

AMERYKA POŁUDNIOWA.

Rio-Janeiro dnia 18 sierpnia.

(Journal de St. Petersbourg.)

Posiedzenie izby prawodawczey, zamkniętem zostanie d. 6 września. Pytanie, azali członkowie mają siedzieć lub stać w obliczu Cesarza, długo było roztrząsane; postanowiono nakoniec, iż będą mieli krzesła za sobą, lecz na nich nie usiędą.

— Cesarz zatrudnia się z nayważnieyszą czynnością, woyną z rzecząpospolitą *la Plata;* cała flota, prócz kilku statków, użytą do tego została. Woyska regularne ciągną zewsząd na mieysce boju, i nigdzie prawie niepozostał taki, coby zdatnym był do oręża. Strona liberalna, a nawet wielu stronników rządu, obruszyło się na kongressie przeciwko surowości środków, przedsiębranych w zaciągach, w prowincyi *Ceara*.

— Wiele krzyżów większych i ozdób rozdano; a ministrów, sprawujących interessa i konsulów mianowano do wszystkich Dworow i wielu miast Europeyskich.

— Brak pieniędzy wielce się tu czuć daje i w prowincyach północnych; przyczyną tego nayistotnieyszą jest woyna z rzecząpospolitą *la Plata*. W *Bahia* i *Fernambuku*, sama tylko prawie krąży moneta miedziana, w potróyney i poczwórney wartości; zkąd wynikła wielka ilość fałszywey i zupełne zachwianie ufności. Fałszywe papiery bankowe pokazały się w *Rio* i zniżyły bony. Bank przyrzekł nagrody 6 milionow reisów za odkrycie fałszerzów.

— Cesarz mianuje ciągle oficerów do woyska portugalskiego.

— Wyszedł rozkaz, znoszący sekwestr własności portugalskich, i utworzono kommissyą do wynagrodzenia Portugalczykom własności i okrętów, utraconych podczas woyny.

— Lord *Ponsonby* miał kilkakrotne wysłuchanie u Cesarza, względem interessów *la Plata*, lecz bezskutecznie. Na początku woyny, Cesarz sam chciał się udać do *Montevideo* i zostawić tam Cesarzową w tytule Rejentki; ledwo z trudnością konsul krajowy mógł go odwieść od tego zamysłu. Powszechnie sądzą, iż Lordowi *Ponsonby* nie udadzą się nawet przygotowania do traktatu.

Ascension (*w Paraguay*) *d. 2 sierpnia.*

(*z teyże gazety.*)

— Reprezentanci i naczelnicy municypalności, zgromadzeni d. 16 lipca, nie chcieli przyjąć usunienia się doktora *Francia*. Nadzwyczayny ten człowiek, widząc, iż wysłanym od niego kommissarzom nie powiodło się w Europie, prowadzi życie melancholiczne i pełne niesmakow; z tego względu, udał chorobę, aby mógł oddalić się do miasta *Pilar*, do swoich przyjaciół. Zarząd interessów, z przyczyny nieobecności P. *Guarany*, poruczoną wewnątrz została, jeneralnemu sekretarzowi *Zapidas*, a doktor *Francia* wydał następną proklamacyą:

„Mieszkańcy Paraguay, wasz pierwszy urzędnik, odpowiedziawszy położoney przez was w nim ufności, zachowując w pokoju prowincyą, zmuszony jest wypocząć po trudach; obrał do tego miasto *Pilar*, gdzie będzie błagał Wszechmocnego, aby raczył utwierdzać szczęście wasze, swoją słusznością i sprawiedliwością, które dotąd zachowały

DODATEK

nas od nieszczęść, doznanych przez cały ląd amerykański. Zostawując *Zapidasa* do sprawowania rządu wewnętrznego, oddalam się pełen pociechy, z głębokiego uszanowania, z jakiem przyymowane były wszystkie środki, użyte przezemnie w administracyi, a w sercu mojém pozostają wyryte bohatyrskie czyny, tak cnotliwego narodu. Zaszczycaycie mię swojemi dobremi wspomnieniami. było to i będzie dla mnie naywiększém szczęściem;

Ascension w Paraguoy dnia 2 sierpnia 1826 r. podpisano: *Dr Francia.*

N i e m c y.

Od brzegów Menu d. 6 listopada.

(Journal de St. Petersbourg.)

Zdaje się, iż interessa Xięstw Sasko-Gotayskiego i Altenburgskiego, wkrótce się ukończą. Regencya, złożona ze trzech ministrów z *Gotha*, ustanowiona od zgonu Xięcia Fryderyka, zamknęła swe prace; deputacya mieszkańców miasta oświadczyła tym ministrom wdzięczność od ludu, za ich dobre zarządzanie, a ci nawzajem podziękowali mieszkańcom, za ich przywiązanie. Radca tayny *Lindenau* opuścił już *Gotha* i udał się na inne mieysce przeznaczenia dyplomatycznego; przed wyjazdem otrzymał patent obywatela miasta.

— *Dnia 11.* —

(*z teyże gazety*).

Konsystorz Wielkiego Xięstwa Weymarskiego ogłosił d. 24 października, następne postanowienia: 1) Rodzice i opiekuni obowiązani są nie oddawać swoich dzieci lub wychowańców do szkół wyższych, chyba tylko w razie, gdy okażą pewne do nauk powołanie; 2) Zwierzchność gimnazyów oddalać ma surowie uczniów z małą zdolnością, a upierających się kończyć szkoły, pomimo usiłowań czynionych, aby ich namówić do zaniechania. 3) Z przyczyny małey liczby burs akademickich, zbyt mała tylko część prośb o przyjęcie, może bydź roztrząsaną. 4) Gospodarze, chłopcy cerulików, komorników, i t. d. poświęcających się do jakieykolwiek gałęzi nauk, nie będą mieli prawa do funduszów akademickich. Wszystko to przedsięwzięto, z przyczyny wielkiego napływu po szkołach wyższych i licznych prośb o pomoc do kończenia nauk, jako też ze względu na to, iż zbyt wielka liczba młodzieży, oddaje się wyższym umiejętnościom,

---

(z Gazety Warszawskiey).

Listy prywatne donoszą, iż d. 18 z. m. wyszedł w *Lisbonie* rozkaz, otworzenia tamecznego portu dla blisko 3000 łasztów pszeniey, z warunkiem, aby pewna część była sprowadzona z czarnego morza. Stany wydadzą dalsze w tey mierze postanowienie. Podług wykazu podanego rządowi, potrzebuje Portugalia naymniey trzy razy tyle wspomnionego gatunku zboża.

Pani *Catalani* otrzymała dnia 7 b. m. w *Monachium* zaszczyt posłuchania u Króla Jmci Bawarskiego, i była przedstawioną Królowey.

— *Dnia 15* —

Jak urodzony w *Genewie*, a w *Londynie* zmarły bogaty bankier *Thelusson*, majątek swóy, wynoszący 500.000 funt. szter. (20 milionow zł. pol.) zapisał swojemu prawnukowi, z tém wyraźném zastrzeżeniem, aby aż do czasu pełnoletności jego, prowizye przyłączały się zawsze do kapitału; tak podobnież *Józef Voy*, Kurator gmin wyznania reformowanego w Węgrzech, zmarły d. 30 grudnia 1821 zapisał dla Kollegium tegoż wyznania w *Saros-Patak*, 10,000 zł. ryn. w walucie wiedeńskiey, zastrzegając, aby przez lat sto przyłączano prowizyą do kapitału, i aby dopiero po stu latach Kollegium rozporządziło kapitałem podług swojey woli. Wyrachowano, iż tym sposobem przy końcu setnego roku, pierwiastkowy kapitał wynosić będzie milion 314,164 złotych ryńskich i 33 kraycarów.

T u r c y a.

Stambuł dnia 24 października.

(z Gazety Warszawskiey).

Stolica tuteysza była znowu widowiskiem wielkich rozruchów. A lubo Sułtan ścinaniem głów przywrócił na chwilę spokoyność, powtórne to jednak poruszenie zdaje się dowodzić, iż jeszcze daleki jest od celu, który sobie zamierzył. Wzmaga się wzburzenie umysłów, i każe się lękać nowych scen rewolucyynych. Tymczasem plac zwany *Atmeidan*, był mieyscem śmierci dla wielu Mahometanów, a głowy ich padły ofiarą nowego systematu.

Od granic tureckich dnia 28 października.

Listy z *Korfu* zapewniają, iż Grecy przysposabiają wyprawę dla wypędzenia *Reszyda* baszy z *Aten*. Dowódzcą 5ciotysięcznego korpusu, na ten cel przeznaczonego, jest *Petre Maurómichalis*. Wyprawa ta nie mogłaby bydź przedsięwziętą dla braku żywności, gdyby eskadra grecka nie zdobyła przy *Sada* dwóch okrętow przewozowych płynących z żywnością dla woyska *Ibrahima* baszy. Okręty wysłane przez Europeyskie towarzystwo przyjacioł greckich, dostarczyły także żywności do obozu greckiego w Attyce. Pomimo wszelkich usiłowań *Reszyda* baszy, albańczykowie nie dają się skłonić do wzięcia broni przeciw grekom.

— *Dnia 3 listopada.* —

Rozchodzi się w *Belgradzie* pogłoska o straceniu wielu osób w *Stambule*. Losu tego nie tylko miał doznać Reis-Efendi, ale nawet Aga basza; mnóstwo zaś Ulemów miano spalić, a większą jeszcze liczbę turków utopić.

List z *Napoli di Romania* donosi, iż *Ibrahim* basza jest zamknięty w *Trypolizie*, przez korpus grecki pod dowództwem jenerała *Kolokotroniego*. Inne jeszcze oddziały woyska greckiego mają tam przybyć. Nie lepszy stan ma bydź *Reszyda* baszy w *Attyce*.

Podług jedney z gazet Idryyskich, *Ibrahim* basza wróci do Egiptu, na skutek rozkazu oyca swego, który się obawia zaburzeń krajowych. Do *Korfu* przybył kapitan grecki, *Panurgia*, i chce tam ubezpieczyć 400,000 talarów, które zdobył wojując z Turkami.

H i s z p a n i j a.

Madryt d. 30 października:

(z Monitora Warszawskiego).

Naczelnik partyzantów *Gato*, snuje się oddawna w prowincyi Walencyi, chociaż wyznaczono nagrodę za głowę jego. Nie dawno przyszedł do wsi, gdzie właśnie przybito obwieszczenie względem niego; zerwał je, a na drugą stronę przewróciwszy przybił znowu i napisał: *był tu Gato.*

Algierczykowie, którzy niedawno wylądowali w *Motril*, wysiedli potém w *Marvella*. Eskadra ich przeszkadza ciągle wypłynieniu okrętów kupieckich hiszpańskich.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 19 nowembra rub. sreb. 3 rub $77\frac{1}{2}$ kop., czerw. złoty nowy r. 12 kop. 90; imperyał 37 rub. 75 kop.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora. Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

1 Izba Skarbowa Wileńska zgodnie z przedpisaniem P. Ministra Skarbu pod d. 10 julii t. r. nadesłaném, ninieyszém ogłasza, iż jak témże przedpisaniem oddany Naywyższym Ukazem 18 julii 1806 i 21 maja 1826 roku Półkownikowi Czernowowi w 24roletnią dzierżawę, w tuteyszey Gubernii w Wiłkomierskim Powiecie Skarbowy majątek, Starostwo Pomużskie od d. 12 apryla następującego 1827 roku oddaje się do własnego rozrządzenia tegoż P. Czernowa do wyyścia w 1831 roku terminu; zechce więc P Czernow dla objęcia Starostwa Pomużskiego przybyć sam do tey Izby, albo przysłać, na osnowie praw, umocowanego, nieodmiennie na wyżey oznaczony czas, to jest, na dzień 12 apryla 1827 roku; w przeciwném zaś zdarzeniu satysfakcyonowany będzie takim dochodem, jaki można będzie pobierać za pośrednictwem administracyi. Dnia 18 listopada 1826 roku.

Sowietnik Kołkowski.

Naczelnik Stołu Tytularny Sowietnik J. Zdzitowiecki.

Guberski Sekretarz Znosko.

---

1 Francuz nie dawno przybyły ze swoją familią do Wilna, otrzymał od Zwierzchności Szkolney pozwolenie do dawania lekcyi prywatnych podług nowego sposobu, wedle jakiego kilkoletnie lub starsze dziecko może nauczyć się w krótkim czasie dobrze czytać i wymawiać po francuzku. Życzący mieć dokładnieyszą o tym Nauczycielu wiadomość, powziąć ją raczą w aptece lub w domu P. Gutta.

Takowe doniesienie wolno drukować, Cenzor Ignacy Reszka.

---

1 Niżey podpisana zawiadamia, że dnia 19 teraznieyszego miesiąca 9bra zgubione zostały jedna cwiartka trzydziestey loteryi Warszawskiey Numer 15,481 na 4 i 5 klassę, ktoby takową znalazł, raczy złożyć w Redakcyi dla wręczenia własciciełowi, gdyż za onymi nie będzie miał prawa poszukiwać wygraney jeżeli padnie jaka na ten Numer, ponieważ temu tylko należeć będzie u kogo na pierwszą klassę bilety się znaydują.

Szachnowska.

---

2 Zawiadamia się ninieyszym, iż w dniach: 3, 4 i 5 stycznia roku przyszłego 1827 będą się odbywały targi w Izbie Skarbowey Grodzieńskiey, na dostawę w następném trzech leciu 4,500 kubicznych sążni drew dla woysk, w Gubernii Grodzieńskiey konsystujących; życzący przeto przyjąć na siebie takową dostawę drew, raczą przybydź do Izby Skarbowey Grodzieńskiey, na wyrażone termina z dostatecznemi ewikcyami. Grodno dnia 16 nowembra 1826 roku.

Pełniący obowiązek Grodzieńskiego Cywilnego Gubernatora, Prezydent Sądu Głów. 2go Departamentu, Franciszek Wereszczaka.

---

2 Sąd Ziemski Powiatu Nowogródzkiego zgodnie do dekretu na dniu 27 8bra idącego roku, w Sprawie kredytorow starozakonnych Dawida i Reyzy Elli i Rywki Aryowiczow Fiszerow zaszłego, licytacyą tychże Fiszerow kamienicy w rynku Miasta Nowogródka położoney, z dalszym zabudowaniem i placem pod nią będącym, w trzech terminach, to jest: 1go i 8go xbra idącego roku i 10 januaryi następnego 1827 roku na wieczystą wyprzedaż od summy 10,000 rubli srebrnych zacząć się mającą, więcey dającemu determinującego, oraz dzień 12 januaryi następnego roku za czas oczewistey rozprawy kredytorow z temiż żydami naznaczającego: przez ninieyszą awizacyą interesowane i uczestniczyć chcące osoby, o takowey licytacyi w tym Sądzie odbydź się w powyższych terminach mającey zawiadamia, zarazem też wzywa wszystkich kredytorow i pretensorow wspomnionych żydow Aryowiczow Fiszerow, iżby ci sami osobiście lub przez plenipotentow swe dopominki w czasie naznaczonym 12 januaryi następnego roku w Sądzie Ziemskim Nowogrodzkim pod upadkiem tychże dopominkow obiawiali.

Prezydent Ziemskiego Sądu Sokołowicz.

Felicyan Wereszczaka Sędzia Ziemski Powiatu Nowogrodzkiego.

Franciszek Pietraszewski Sędzia Ziemski Powiatu Nowogrodzkiego.

Nikodem Kiersnowski Pisarz Ziemski Nowogrodzki.

---

2 Sąd Podkomorsko-Exdywizorski massy zeszłego Marszałka Kuszelewskiego w dobrach Sterkańcach exystujący, powodem choroby jednego z kompletu swojego Urzędnika, nie mogąc w czasie teraźnieyszym podług poprzedniczego postanowienia w Gazecie Kuryera Litewskiego ogłoszonego zamknąć się do namowy, odkład na Sądy swoje w zamiarze jak nayrychleyszego Sprawy oczewistey rozsądzenia, do dnia 24 januaryi następnego 1827 roku uczynił. O czém interessowane strony przez niniey-zą awizacyą obwieszcza. Datt roku 1826 nowembra 13 dnia.

Podkomorzy Zawileyski Wincenty Dowgiałło.

Regent Marcelli Wojewódzki.

---

3 Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskanie długu należnego Wileńskiemu Cesarskiemu Uniwersytetowi od Wileńskich obywateli żydow Leyby Abelsona i Eliasza Giersona, za utrzymywanie przez nich młynu Uniwersyteckiego, od pierwszego 1,046 rub. 54¾ kop., od drugiego 1,281 rub. 73¼ kop., oddane na publiczną przedaż dwa murowane domy położone w mieście Wilnie; a zatém życzący należeć do targow, zechcą przybyć do tego Rządu na naznaczone do tego terminy: 1szy 18, 2gi 20, następującego decembra, a trzeci ostateczny we trzy miesiące od dnia pierwszego wydrukowania, które poźniey nastąpi, w Sankt-Petersburskich albo Moskiewskich gazetach. Dnia 12 9bra 1826 roku.

Assesor Józef Szulc.

Sekretarz Kowalenok.

Naczelnik Stoła Milanowski.

---

3 Z powodu kończącey się arędowney tenuty młynu mieyskiego po Biskupim zwanego, równo z dniem 1 februaryi nadchodzącego 1827 roku, Rada Mieyska Wileńska w zamiarze wypuszczenia onego w trzyletnią arędę, naznaczyła do licytacyi trzy termina: pierwszy dnia 23, drugi dnia 26 i trzeci dnia 29 idącego miesiąca nowembra, a na przetarg dzień 1szy nadchodzącego decembra miesiąca. Aby więc Ambicenci na wzięcie takowego młynu w trzyletnią arędowną tenutę z prawnemi ewikcyami do Rady Mieyskiey Wileńskiey na Ratusz jawili się, gdzie i przedkontraktowe punkta każdemu będą objawione. O czém taż Rada na skutek Przedpisania JW. Aktualnego Radzcy Stanu Litewsko-Wileńskiego Cywilnego Gubernatora i Kawalera Horna w dniu 14 praesen. za N. 20,754 wysłeego, w Gazecie Kuryera Litewskiego trzykrotnie niniey szym ogłasza. Datt w Wilnie nowembra 15 dnia 1826 roku.

Jan Buksza Prezydent M. W.

Sekretarz R. M. W. W[illegible]kiewicz.